

SJVFS 2017:22

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2013:41) om
skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens
hälso- och sjukvård;**

**Saknr D 8
Saknr L 41**

Utkom från trycket
den 29 september 2017
Omtryck

beslutade den 28 september 2017.

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 2 kap. 2 § och 4 kap. 1 § förordningen (2009:1386) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, att 4 kap. 10 a, 10 b §§ och bilaga 1 till verkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2013:41) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård ska ha följande lydelse.

Författningen och de allmänna råden kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 KAP. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER.....	2
Definitioner	2
2 KAP. ANMÄLNINGSSKYLDIGHET OCH UPPGIFTSLÄMNANDE.....	3
3 KAP. DELEGERING.....	3
4 KAP. BESTÄMMELSER OM BEHANDLINGAR.....	4
Läkemedelsadministration	4
Vaccination.....	5
Behandling som får utföras av övrig personal	5
5 KAP. REGLER OM OPERATIVA INGREPP PÅ OCH INJEKTIONER TILL DJUR.....	9
Operativa ingrepp som får utföras av veterinär utan veterinärmedicinska skäl	9
Undantag från kravet på att anlita djurhälsopersonal	10
Injektioner som får utföras utan att djurhälsopersonal anlitas	11
6 KAP. UTFÄRDANDE AV INTYG.....	12
Allmänna bestämmelser	12
Om intygsgivaren	12
Om intygen.....	13

¹ Författningen senast omtryckt SJVFS 2017:16.

7 KAP. JOURNALFÖRING OCH UPPGIFTSLÄMNANDE M.M.....	13
Allmänna bestämmelser	13
Veterinärs uppgiftslämnande vid behandling med läkemedel	14
Rapportering.....	15
Skyldigheter för djurhållare att dokumentera	15
8 KAP. ÖVRIGA BESTÄMMELSER	16
BILAGA 1.....	17
Grundkurs i läkemedelshantering	17
BILAGA 2.....	19
Grundläggande utbildning i anestesi och smärtlindring	19
BILAGA 3.....	21
Kriterier för kurs i vaccination och läkemedelshantering	21
BILAGA 4.....	22
Kriterier för utbildning i villkorad läkemedelsanvändning för personal i mjölkproducerande nötkreatursbesättningar	22

1 KAP. GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Definitioner

1 § I dessa föreskrifter betyder:

<i>Allmän bedövning</i>	Påverkan av läkemedel som sänker medvetandegraden.
<i>Avlivningsvätska</i>	Läkemedel som används i syfte att avliva djur.
<i>Delegering</i>	När någon som tillhör djurhälsopersonalen och som är formellt kompetent för en arbetsuppgift överlåter denna till en annan person som också tillhör djurhälsopersonalen men som saknar formell kompetens för uppgiften.
<i>Djurhållare</i>	Den som äger eller på annat sätt ansvarar för djuren.
<i>Djurhälsopersonal</i>	Samma betydelse som i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.
<i>Formell kompetens</i>	Legitimation eller godkännande som djurhälsopersonal, inklusive vidareutbildning inom det egna yrket.
<i>Homeopatiska läkemedel</i>	Läkemedel som har registrerats för försäljning enligt 4 kap. 4 § läkemedelslagen (2015:315) alternativt i andra medlemsstater registrerade homeopatiska läkemedel för vilka Läkemedelsverket har beviljat licens för användning i Sverige.

<i>Intygsgivare</i>	Djurhälsopersonal som upprättar och utfärdar intyg.
<i>Journal</i>	Dokumentation i löpande ordning om konsultationer rörande ett visst djur eller djurgrupp inkluderande röntgenbilder, remisser, remissvar, analysuppgifter från laboratorier och liknande samt andra dokument eller datafiler som har medicinsk anknytning till djuret eller djuren journalen avser.
<i>Livsmedelsproducerande djur</i>	Djur som avlas, föds upp, hålls eller slaktas för livsmedelsproduktion, samt hästar som inte är undantagna från livsmedelskedjan.
<i>Ordination</i>	En veterinärs beslut om att ett läkemedel ska användas till ett specifikt djur eller djurgrupp och hur läkemedlet ska användas.
<i>Reell kompetens</i>	Det man har praktisk kunskap och förmåga att självständigt utföra på ett säkert sätt.
<i>Villkorad läkemedelsanvändning</i>	Läkemedelsanvändning som sker efter förskrivning av en veterinär i enlighet med 4 kap. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning, utan att veterinären kliniskt har undersökt djuret eller djuren i anslutning till användningen.
<i>Övrig personal</i>	En person som är yrkesverksam inom djurens hälso- och sjukvård utan att tillhöra djurhälsopersonalen (SJVFS 2017:16).

2 KAP. ANMÄLNINGSSKYLDIGHET OCH UPPGIFTSLÄMNANDE

1 § Bestämmelser om skyldighet att anmäla misstanke att djur inte hålls eller sköts i enlighet med djurskyddslagen finns i djurskyddslagen (1988:534).

2 § Bestämmelser om skyldigheter att anmäla misstanke om smittsam sjukdom eller underrätta om iakttagelser av betydelse för smittskyddet finns i zoonoslagen (1999:658), epizootilagen (1999:657) och smittskyddslagen (2004:168).

3 § Djurhälsopersonal ska se till att Jordbruksverket får aktuella uppgifter om deras namn, adress, telefonnummer och arbetsplats när dessa ändras. Uppgifterna ska lämnas skriftligen.

3 KAP. DELEGERING

1 § Vid delegering av en arbetsuppgift enligt 2 kap. 3 § i lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård ska den som delegerar ha formell och reell kompetens för uppgiften och försäkra sig om att den som tar emot delegeringen har

SJVFS 2017:22

reell kompetens att utföra den. Den som blir tillfrågad om att få en uppgift delegerad till sig ska säga ifrån om reell kompetens saknas och delegering får då inte ske.

2 § Vid delegering ska ett skriftligt, tidsbegränsat och personligt delegeringsbeslut upprättas. Beslutet får gälla för ett bestämt tillfälle eller för högst ett år och ska kunna visas upp vid kontroll av tillsynsmyndighet och på begäran av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård under minst fem år från utfärdandet.

3 § Ett beslut om delegering ska innehålla följande uppgifter:

1. vilken arbetsuppgift som delegeras,
2. vem som har delegerat uppgiften,
3. till vem uppgiften har delegerats,
4. beslutets giltighetstid,
5. datum då beslutet fattas, samt
6. båda parter underskrifter.

4 § Bara operativa ingrepp som är av enklare karaktär får delegeras. Delegering av sådana ingrepp, samt delegering av avlivning av djur med injektion, får bara ske av veterinär.

Operativa ingrepp och avlivning får bara utföras om en veterinär befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer uppstår.

5 § Den som har delegerat en arbetsuppgift är skyldig att fortlöpande kontrollera att uppgiften utförs på ett sätt som är förenligt med en god och säker vård.

6 § Beslutet om delegering ska omedelbart återkallas om

1. delegeringen inte längre är förenlig med en god och säker vård, eller
2. någon av parterna begär det.

7 § Om delegering upphör i förtid ska detta noteras på beslutet om delegering.

4 KAP. BESTÄMMELSER OM BEHANDLINGAR

Läkemedelsadministration

1 § Djurhälsopersonal som inte är veterinär får bara administrera läkemedel till djur under förutsättning att

1. en veterinär har ordinerat behandlingen, och
2. läkemedlen är tillhandahållna i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning.

Trots vad som sägs i första stycket får djursjukskötare och godkända legitimerade sjuksköterskor avliva djur utan att veterinär har ordinerat behandlingen. Detta gäller under förutsättning att det sker på delegation från veterinär, att djurhållaren söker specifikt för åtgärden och att veterinär befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer uppstår.

Trots vad som sägs i första stycket får en godkänd legitimerad tandläkare behandla djur lokalt i munhålan utan att veterinär har ordinerat behandlingen. (SJVFS 2015:31).

Vaccination

2 § Trots vad som sägs i 1 § får djursjukskötare och godkända legitimerade sjuksköterskor vaccinera djur med de vaccin som avses i 3 kap. 4 § i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning, utan att veterinär har ordinerat behandlingen. Detta gäller under förutsättning att djurhållaren söker specifikt för åtgärden och veterinär befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer uppstår.

En djursjukskötare eller en godkänd legitimerad sjuksköterska som ska vaccinera ett djur i enlighet med första stycket ska försäkra sig om att djuret är friskt genom att förhöra sig med djurhållaren om djurets hälsotillstånd och därefter göra en bedömning av detsamma.

3 § Vaccination som utförs av en djursjukskötare eller en godkänd legitimerad sjuksköterska ska intygas i enlighet med 6 kap. 2 §.

4 § Intygande om vaccination i pass för sällskapsdjur ska göras av veterinär i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 av den 12 juni 2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003².

Intygande om vaccination i pass för häst ska göras av veterinär i enlighet med kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/262 av den 17 februari 2015 om fastställande av bestämmelser i enlighet med rådets direktiv 90/427/EEG och 2009/156/EG vad gäller metoder för identifiering av hästdjur (förordning om pass för hästdjur)³. (SJVFS 2017:16).

5 § Vaccination mot rabies får bara utföras av veterinär. Bara vaccin som har godkänts av Läkemedelsverket får användas.

6 § Vaccination av hund, katt eller iller mot rabies ska omedelbart noteras i djurets pass. Om djuret inte har ett pass ska den vaccinerande veterinären utfärda ett sällskapsdjurspass i enlighet med Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2004:32) om utfärdande av pass för sällskapsdjur och notera uppgifterna om vaccination i detta.

7 § Vaccination mot rabies av andra djurslag än hund, katt, iller och häst får bara utföras efter tillstånd från Jordbruksverket. Ansökan om sådant tillstånd ska göras av den veterinär som ska utföra vaccinationen.

Behandling som får utföras av övrig personal

8 § Behandlingar som avses i 9–20 §§ får utföras utan hinder av 4 kap. 1 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

För övrig personal verksam på djurkliniker finns det undantag från 4 kap. 1 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård på tre nivåer enligt 10, 10 a och 10 c §§. (SJVFS 2017:16).

² EUT L 178, 28.6.2013, s. 1. (Celex 32013R0576).

³ EUT L 59, 3.3.2015, s. 1, (Celex 32015R0262).

Övrig personal verksam på djurkliniker, djursjukhus eller motsvarande inrättning

9 § Behandlingar som utförs enligt 10, 10 a och 10 c §§ ska ske efter ordination av veterinär och på den ordinerande veterinärens ansvar. (SJVFS 2017:16).

10 § Undantag på nivå ett innebär att övrig personal får utföra enklare skötselåtgärder och enklare sårvård på djur som är under påverkan av lokal eller allmän bedövning. (SJVFS 2017:16).

Allmänt råd till 10 §

Enklare skötselåtgärder enligt 10 § kan till exempel vara kloklippning och pälsklippning. (SJVFS 2017:16).

10 a § Undantag på nivå två innebär att övrig personal, med de begränsningar som följer av andra och tredje stycket, får utföra följande behandlingar på djur oavsett om de är under påverkan av lokal eller allmän bedövning eller inte:

1. Ge subkutana, intramuskulära och intravenösa injektioner – dock inte med vaccin, narkotikaklassade läkemedel, läkemedel för lokal bedövning, läkemedel för allmän bedövning, avlivningsvätska eller cytostatika. Sederande läkemedel får dock ges till häst under förutsättning att en veterinär befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer skulle uppstå.
2. Koppla i och ur dropp ur en permanentkanyl.
3. Sätta permanentkanyl.

Behandlingarna enligt första stycket 1–3 får endast utföras av sådan övrig personal som uppfyller de krav som anges i 10 b §.

Övrig personal som uppfyller villkoren i 10 b § 1–3 får ge intravenösa injektioner enligt första stycket 1 samt sätta permanentkanyl enligt första stycket 3 endast till och med den 31 december 2023. (SJVFS 2017:22).

10 b § Den som utför behandlingar enligt undantag på nivå 2 enligt 10 a § ska uppfylla något av följande villkor:

1. Ha genomfört en grundkurs i läkemedelshantering enligt bilaga 1 till dessa föreskrifter för det djurslag som behandlingen avser.
2. Ha svensk legitimation som sjuksköterska.
3. Ha en veterinärexamen från land utanför EU/EES och Schweiz.
4. Studera på veterinärprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet och med godkänt resultat ha läst minst tre år, innefattande kurs i farmakologi.
5. Studera på en veterinärutbildning i ett annat EU/EES-land än Sverige eller i Schweiz och med godkänt resultat ha läst minst tre år, innefattande kurs i farmakologi. Detta gäller under förutsättning att utbildningen uppfyller kraven i artikel 38 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer⁴.
6. Studera på djursjukskötprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet och med godkänt resultat ha läst minst två år.
7. Studera på Sveriges lantbruksuniversitets tilläggsutbildning för veterinärer med examen från land utanför EU/EES och Schweiz samt med godkänt resultat ha gått årskurs 1. (SJVFS 2017:22).

⁴ EUT L 255, 30.9.2005, s 22 (Celex 32005L0036).

10 c § Undantag på nivå tre innebär att övrig personal, med de begränsningar som följer av andra, tredje och fjärde stycket, får utföra följande behandlingar på hund och katt samt övriga djur som hålls för sällskap och hobby, dock inte på häst, oavsett om djuren är under påverkan av lokal eller allmän bedövning eller inte:

1. Ge subkutana, intramuskulära och intravenösa injektioner – dock inte med vaccin, läkemedel för lokal bedövning, avlivningsvätska eller cytostatika.
2. Intubera djur inför narkos samt extubera djur efter narkos.
3. Sätta permanentkanyl.

Injektioner med narkotikaklassade läkemedel eller läkemedel för allmän bedövning får endast ske om en veterinär befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer skulle uppstå.

Behandlingarna enligt första stycket 1–3 får endast utföras av sådan övrig personal som uppfyller de villkor som anges i 10 d §.

Övrig personal som uppfyller villkoren i 10 d § 1 och 2 får utföra behandlingarna enligt första stycket 1–3 till och med den 31 december 2023. (*SJVFS 2017:16*).

10 d § Den som utför behandlingar enligt undantag på nivå 3 enligt 10 c § ska uppfylla något av följande villkor:

1. Ha genomfört en grundläggande utbildning i anestesi och smärtlindring enligt bilaga 2 till dessa föreskrifter för det djurslag som behandlingen avser samt innan denna utbildning ha varit yrkesverksam inom djurens hälso- och sjukvård motsvarande minst tre år heltid i Sverige eller i annat land och då ha utfört behandlingar enligt undantag på nivå 2 enligt 10 a §.
2. Med godkänt resultat ha genomfört en teoretisk examination enligt tidigare gällande bestämmelser för att få legitimation djursjukskötare⁵.
3. Studera på veterinärprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet och med godkänt resultat ha läst minst tre år, innefattande kurs i farmakologi.
4. Studera på en veterinärutbildning i ett annat EU/EES-land än Sverige eller i Schweiz och med godkänt resultat ha läst minst tre år, innefattande kurs i farmakologi. Detta gäller under förutsättning att utbildningen uppfyller kraven i artikel 38 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/36/EG av den 7 september 2005 om erkännande av yrkeskvalifikationer⁶.
5. Studera på djursjukskötprogrammet vid Sveriges lantbruksuniversitet och med godkänt resultat ha läst minst två år.
6. Studera på Sveriges lantbruksuniversitets tilläggsutbildning för veterinärer med examen från land utanför EU/EES och Schweiz samt med godkänt resultat ha gått årskurs 1.

För att få utföra behandlingar enligt undantag på nivå 3 enligt 10 c § ska övrig personal, förutom att uppfylla något av villkoren i andra stycket, dessutom ha förvärvat sig om att arbetsgivaren känner till vilken utbildning och kompetens personen i fråga har samt känna till de rutiner som finns på arbetsplatsens operationsavdelning inklusive rutiner vid akutfall och komplikationer. (*SJVFS 2017:16*).

⁵ Jfr 1 c § Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2009:83) om behörigheter för djurhjälsopersonal.

⁶ EUT L 255, 30.9.2005, s 22 (Celex 32005L0036).

Övrig personal under utbildning

10 e § Den som genomför den praktiska delen av en grundkurs i läkemedelshantering enligt 10 b § 1 i form av arbetsplatsförlagd färdighetsträning får utföra behandlingar enligt undantag på nivå 2 enligt 10 a § första och andra stycket.

Behandlingarna enligt första stycket får endast ske efter ordination av veterinär och på den ordinerande veterinärens ansvar. Behandlingarna ska dessutom ske under direkt handledning och närvaro av veterinär eller djursjukskötare. (SJVFS 2017:16).

10 f § Den som genomför den praktiska delen av en utbildning i anestesi och smärtlindring enligt 10 d § 1 i form av arbetsplatsförlagd färdighetsträning får utföra behandlingar enligt undantag på nivå 3 enligt 10 c § första stycket.

Behandlingarna enligt första stycket får endast ske efter ordination av veterinär och på den ordinerande veterinärens ansvar. Injektioner med narkotikaklassade läkemedel eller läkemedel för allmän bedövning får endast ske om en veterinär befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer skulle uppstå. Behandlingarna ska dessutom ske under direkt handledning och närvaro av veterinär eller djursjukskötare. (SJVFS 2017:16).

11 § har upphävts genom (SJVFS 2015:31).

12 § har upphävts genom (SJVFS 2017:16).

13 § har upphävts genom (SJVFS 2015:31).

14 § har upphävts genom (SJVFS 2015:31).

Hovslagare

15 § Utan hinder av 4 kap. 1 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård får den som är yrkesverksam inom djurens hälso- och sjukvård verka och sko sederade hästar. (SJVFS 2015:31)⁷.

Husdjurstekniker

16 § En husdjurstekniker som med godkänt resultat har gått en av Jordbruksverket godkänd grundkurs i läkemedelshantering samt en utbildning i avhorning som har anordnats i enlighet med en av Jordbruksverket godkänd kursplan får avhorna kalvar som är yngre än åtta veckor under lokal bedövning. Husdjursteknikern får dessutom ge injektioner subkutant och intramuskulärt med lokalbedövningsmedel och medel för smärtlindring i anslutning till ingreppet.

17 § En husdjurstekniker som med godkänt resultat har gått en av Jordbruksverket godkänd grundkurs i läkemedelshantering får vaccinera kalv mot ringorm.

Klövverkning

18 § Övrig personal får, utan hinder av 4 kap. 1 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, behandla klövbölder och klövsulesår under förutsättning att

⁷ Ändringen innebär bl.a. att andra och tredje styckena upphävs.

1. personen som utför ingreppet har reell kompetens för detta,
2. ingreppet utförs på ett djurskyddsmässigt godtagbart sätt, samt
3. ingreppet inte omfattar underliggande mjukdelsvävnad.

Övrig personal får också behandla klövdjur under lokal och allmän bedövning samt göra enklare operativa ingrepp i klövar, under förutsättning att personen har reell kompetens för uppgiften. Behandling under lokal och allmän bedövning sker på veterinärens ansvar och får bara utföras om veterinären befinner sig på platsen och kan agera om komplikationer uppstår.

Vaccinationer

19 § Den som yrkesmässigt arbetar med att vaccinera fjäderfä eller fisk utan att tillhöra djurhälsopersonalen, får utföra vaccinationer på dessa djurslag under förutsättning att han eller hon har med godkänt resultat genomgått en kurs i vaccination och läkemedelshantering i enlighet med bilaga 3 till dessa föreskrifter. (SJVFS 2017:16).

20 § Den som med godkänt resultat har genomgått en kurs i vaccination och läkemedelshantering i enlighet med bilaga 3 till dessa föreskrifter, får utföra sådan vaccination som avses i 9 kap. 1 § andra stycket Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2002:98) om förebyggande och bekämpning av epizootiska sjukdomar, om det sker på uppdrag av Jordbruksverket. (SJVFS 2017:16).

5 KAP. REGLER OM OPERATIVA INGREPP PÅ OCH INJEKTIONER TILL DJUR

1 § Grundläggande bestämmelser om operativa ingrepp på eller injektioner till djur finns i 10 och 11 §§ djurskyddslagen (1988:534) samt 25–27 §§ djurskyddsförordningen (1988:539).

Operativa ingrepp som får utföras av veterinär utan veterinärmedicinska skäl

2 § Följande operativa ingrepp får utan hinder av 10 § djurskyddslagen (1988:534) utföras av veterinär utan att det är befogat av veterinärmedicinska skäl:

1. borttagning av övertaliga spenar på kalvar av nötkreatur,
2. nosringning av tjurar,
3. borttagning av vargtänder på häst,
4. sterilisering av tjurar, baggar och galtar genom vasektomi eller kaudal epididymektomi,
5. uttag och inläggning av embryon på får och get under lokal eller allmän bedövning,
6. stäckning (operativt ingrepp som permanent berövar fågeln dess flygförmåga) av fåglar som hålls i en anläggning som är godkänd för offentlig förevisning, med de begränsningar som följer av 13 och 14 kap. Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:92) om djurhållning i djurparker m.m.,
7. identitetsmärkning av djur genom frysmärkning, applicering av öronbrickor eller inplantering av mikrochip, samt
8. identitetsmärkning av hund, katt eller kanin genom tatuering under förutsättning att djuret är bedövat.

Operativa ingrepp enligt punkt 7 och 8 får delegeras till annan djurhälsopersonal enligt bestämmelserna i 3 kap. dessa föreskrifter. (SJVFS 2017:16).

Undantag från kravet på att anlita djurhälsopersonal

3 § Utan hinder av 10 och 11 §§ djurskyddslagen (1988:534) och 4 kap. 1 § lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård får de operativa ingrepp som anges i 4 § utföras utan att djurhälsopersonal behöver anlitas, under förutsättning att personen som utför ingreppet

1. har reell kompetens för ingreppet,
2. utför ingreppet på ett djurskyddsmässigt godtagbart sätt,
3. iakttar god hygien, samt
4. använder för ingreppet ändamålsenliga instrument.

4 § Följande operativa ingrepp på djur får utföras under de förutsättningar som anges nedan samt i 3 §.

1. Slipning av tänder på gris. Slipning får inte ske rutinmässigt utan bara om det erfarenhetsmässigt har visat sig uppkomma skador på andra djur och det görs innan djuret har uppnått en veckas ålder.
2. Borttagande av övertaliga spenar på kalvar, om det görs innan djuret har uppnått en månads ålder.
3. Identitetsmärkning av djur genom inplantering av mikrochip, under förutsättning att det utförs av en person som har genomgått utbildning som har godkänts av Jordbruksverket.
4. Identitetsmärkning av hästar genom frysmärkning, under förutsättning att det utförs av en person som har särskild utbildning för ändamålet.
5. Identitetsmärkning av klövbärande djur i fångenskap genom tatuering, frysmärkning eller applicering av öronbrickor.
6. Identitetsmärkning genom klippta hack i öronen på klövbärande djur i fångenskap som inte omfattas av krav på märkning med öronbrickor enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:12) om märkning och registrering av nötkreatur, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:13) om märkning och registrering av svin eller Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:14) om märkning och registrering av får och getter. Svin som omfattas av kravet på märkning i nämnd föreskrift får dock identitetsmärkas med klippta hack i öronen under förutsättning att det sker i undantagsfall och bara på djur som tillhör en kull avsedd för rekrytering. Märkning får inte göras på djur som vistas i en temperatur som understiger – 5° C.
7. Identitetsmärkning av fåglar med vingmärken.
8. Borttagande av den yttersta delen av den inre tån på tunga kötttrastuppar under förutsättning att syftet med ingreppet är att skydda hönorna från skador vid parning. Ingreppet ska göras innan djuret har uppnått 24 timmars ålder.
9. Märkning av fisk genom fettfeneklippning, under förutsättning att det görs under bedövning och att det utförs av en person som har genomgått utbildning i märkning som har godkänts av Jordbruksverket.

Märkning enligt punkterna 3, 4 och 9 får även göras av den som genom kursintyg från en utbildning i annat EES-land eller på annat sätt kan uppvisa bevis på likvärdig kompetens. (SJVFS 2015:31).

5 § Normal verkning av klövar samt behandling av klövbölder och klövsulesår på djur får göras utan att veterinär eller annan djurhälsopersonal behöver anlitas under förutsättning att

1. personen som utför ingreppet har reell kompetens för detta,
2. ingreppet utförs på ett djurskyddsmässigt godtagbart sätt, samt
3. ingrepp inte omfattar underliggande mjukdelsvävnad.

6 § Djurhållare får kastrera gris yngre än sju dagar under lokal bedövning, samt injicera lokalbedövningsmedel och medel för smärtlindring i anslutning till ingreppet. För att injicera lokalbedövningsmedel ska djurhållaren ha genomgått en av Jordbruksverket godkänd kurs i läkemedelshantering samt kurs i administrering av läkemedel för lokal bedövning avseende gris.

Kastrering av gris enligt första stycket och enligt 25 § andra stycket djurskyddsförordningen (1988:539) ska utföras på så kallad blodig väg. Vass skalpell av engångstyp, vass och lämpligt utformad tång eller vasst engångsrakblad fastsatt i en hållare, samt engångskanyl och sprutor för lokalbedövning, ska användas vid kastreringen.

Injektioner som får utföras utan att djurhälsopersonal anlitas

7 § Djurhållare får, efter ordination av veterinär, ge injektioner under en period av längst fyra veckor räknat från dagen för ordinationen. Begränsningen i tid gäller inte när läkemedel har förskrivits i enlighet med 3 kap. 13–15 §§ Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning. (SJVFS 2015:31).

8 § Den som använder läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning får ge injektioner med de preparat som den villkorade läkemedelsanvändningen omfattar under följande förutsättningar:

1. Han eller hon kan uppvisa ett kursintyg på att han eller hon med godkänt resultat har genomgått utbildning i villkorad läkemedelsanvändning. För personal i mjölkproducerande nötkreatursbesättningar framgår kraven på utbildningen i bilaga 4 till dessa föreskrifter. För övriga djurslag framgår de av särskilda beslut fattade av Jordbruksverket⁸.
2. Behandling sker endast med de läkemedel som har förskrivits av den ansvarige veterinären, eller hans eller hennes ersättare, och i enlighet med hans eller hennes instruktioner.
3. Veterinären som avses i 2, eller hans eller hennes ersättare, har besökt besättningen inom den tidsrymd som beskrivs i 4 kap. 10 § Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning.

Utöver kursen i första stycket 1 ska den som använder läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning i mjölkproducerande nötkreatursbesättningar genomgå vidareutbildningar vartannat år. Vidareutbildningarna ska ske i enlighet med bilaga 4 till dessa föreskrifter. (SJVFS 2017:16).

⁸ Besluten finns på Jordbruksverkets hemsida (www.jordbruksverket.se) under Veterinära författningshandboken, avsnitt D. Tjänsteutövningsbestämmelser.

Allmänt råd till 5 kap. 8 §

Vidareutbildningarna enligt 8 § andra stycket bör hållas på den aktuella gården. Utbildningen bör hållas av en veterinär som inte har regelbunden verksamhet i besättningen, men sker med fördel i samarbete med den veterinär som är ansvarig för den villkorade läkemedelsanvändningen. (SJVFS 2015:31).

9 § Injektion av järnläkemedel till smågrisar får ges av djurhållaren innan smågrisarna har uppnått tre veckors ålder.

6 KAP. UTFÄRDANDE AV INTYG

Allmänna bestämmelser

1 § Djurhälsopersonal som har anlitats av en djurhållare ska på dennes begäran utfärda intyg.

2 § Djurhälsopersonal ska, efter att ha vaccinerat djur, utfärda ett intyg om vaccination. På intyget ska det, förutom de uppgifter som anges i 10 §, finnas uppgift om

1. djurets identitet,
2. vaccinets namn, och
3. vaccinets batchnummer.

3 § Intygsgivaren ska bevara en kopia av intyget och eventuella underliggande dokument eller intyg i minst fem år eller den längre tid som framgår av annan författning eller av särskilt beslut. Kopia krävs inte om all information som följer av intyget och eventuella underliggande dokument antecknas i journalen.

Om intygsgivaren

4 § En intygsgivare ska vara opartisk och får inte ha något ekonomiskt intresse i det som intyget avser eller i de företag som berörs av intygandet.

5 § En intygsgivare ska ha tillräcklig kännedom om det som intyget avser och vara medveten om innehållet i det intyg som utfärdas.

6 § En intygsgivare får inte intyga andra uppgifter än sådana som denne själv har personlig kännedom om eller själv har kontrollerat.

7 § En intygsgivare får utan hinder av 6 § underteckna ett intyg på grundval av ett annat intyg eller bevis. I dessa fall ska intygsgivaren ha det aktuella dokumentet tillgängligt när undertecknandet sker.

8 § En intygsgivare får inte underteckna ett intyg in blanco eller ett intyg som är ofullständigt ifyllt.

Om ett färdigt intygsformulär används, ska alla markerade platser för uppgifter fyllas i. Uppgift som inte kan anges ska markeras med ett streck. En avslutad beskrivning ska följas av ett långt streck.

9 § En intygsgivare får inte utfärda intyg på ett språk som denne inte har tillfredsställande kunskaper i, om inte en tillfredsställande översättning är bifogad till intyget.

Om intygen

10 § Ett intyg ska innehålla

1. datum för utfärdandet,
2. intygsgivarens underskrift i original,
3. namnförtydligande,
4. titel, samt
5. i tillämpliga fall adress, telefonnummer och tjänstestämpel.

Underskriften ska vara beständig och i annan färg än svart.

11 § Av intyget ska klart framgå anledningen till att intyget upprättas och, i förekommande fall, på vems uppdrag det sker.

12 § Intyget ska innehålla en beskrivning av arten och omfattningen av de utredningar och undersökningar som utgör underlag för intyget, samt uppgift om tidpunkt och plats för genomförandet av dessa.

Om intyget grundar sig på underliggande dokument eller intyg ska dessa redovisas.

13 § Identitetsmärkning på djur eller varor ska kontrolleras och anges i intyget. För djur som saknar identitetsmärkning ska, om möjligt, fullständigt signalement anges. Varor som saknar identitetsmärkning ska, om möjligt, beskrivas så att de går att identifiera.

14 § Om det av ett intyg framgår om krav i svensk lagstiftning eller EU-lagstiftning är eller inte är uppfyllda, ska intyget innehålla en hänvisning till aktuell lagstiftning.

15 § Om intygsgivaren gör en ändring i ett intyg ska intygsgivaren signera och datera ändringen.

7 KAP. JOURNALFÖRING OCH UPPGIFTSLÄMNANDE M.M.

Allmänna bestämmelser

1 § Djurhälsopersonal ska föra journal i direkt anslutning till konsultationen. Vid journalföringen ska djurhälsopersonalen iaktta synnerlig noggrannhet och omsorg. Journalen ska föras på sådant sätt att uppgift om konsultation som gäller ett visst djur eller djurgrupp vid en given tidpunkt ska kunna tas fram.

Journalföring enligt första stycket krävs inte om konsultationen handlar om allmänna frågor.

2 § Journal ska föras på svenska och vara tydlig och fullständig. Journalen ska när det är möjligt innehålla följande uppgifter:

1. djurhållarens namn, adress och telefonnummer samt eventuellt produktionsplatsnummer (ppn),
2. djurslag,
3. djurets kön,
4. djurets ålder eller åldersgrupp, samt
5. djurets identitet.

3 § I journalen ska för varje undersökning och behandling anges:

1. datum,
2. tidpunkt,
3. anamnes,
4. status,
5. i förekommande fall diagnos, anledning till behandling och typ av behandling, samt
6. namn och titel på den som utfört undersökningen eller behandlingen.

4 § Vid behandling med läkemedel ska journalen, utöver vad som nämns i 3 §, även innehålla uppgifter om

1. läkemedlets namn,
2. styrka och dosering,
3. behandlingstidens längd, samt, vid behandling av djur som är avsedda för livsmedelsändamål,
4. karenstid, angiven i enlighet med Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2009:3) om karenstider.

5 § En uppgift i en journal får inte utplånas eller göras oläslig. Om en uppgift i en journal är oriktig får uppgiften rättas. Rättelsen ska dateras och undertecknas av den som har rättat.

6 § Journalen ska bevaras i minst fem år, räknat från dagen för det sista införandet eller den längre tid som framgår av annan författning eller av särskilt beslut. Journalen ska kunna visas upp vid kontroll av tillsynsmyndighet och på begäran av Ansvarsnämnden för djurens hälso- och sjukvård.

Veterinärs uppgiftslämnande vid behandling med läkemedel

7 § En veterinär som behandlar livsmedelsproducerande djur med läkemedel eller ordinerar sådan behandling, ska informera djurhållaren om behandlingen. Informationen ska innehålla följande uppgifter:

1. djurslag,
2. djurets identitet eller benämning av djurgrupp,
3. diagnos eller anledning till behandling,
4. läkemedel, dosering och behandlingssätt,
5. tid för behandlingen och behandlingens längd,
6. i förekommande fall injektionsställe,
7. karenstid för köttvara, mjölk, ägg, honung och vad karenstiden innebär, samt
8. veterinärens namn.

Informationen enligt första stycket ska lämnas i form av ett behandlingsbevis, eller på sådant sätt att djurhållaren enkelt kan upprätta den dokumentation som krävs enligt 9 § Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2009:3) om karenstider.

8 § Vid behandling av odlad fisk ska informationen enligt 7 § dessutom innehålla följande uppgifter:

1. den som har anvisat behandlingen, samt
2. i förekommande fall fodertillverkare.

9 § Vid behandling av djur som hålls för tävling ska veterinären informera djurhållaren om att det kan krävas läkemedelsfri tid efter behandling, innan djuret får användas i träning eller tävling.

Rapportering

10 § Bestämmelser om rapportering av biverkningar finns i Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 2012:15) om säkerhetsövervakning av läkemedel som används på djur.

11 § En veterinär ska senast en månad efter att ha journalfört en behandling, dock senast tre månader efter behandlingstillfället, rapportera

1. samtliga läkemedelsbehandlingar till och behandlingar av smittsamma sjukdomar hos nötkreatur, får, get, ren, gris, fjäderfä, fisk och hägnat vilt, samt
2. behandlingar av häst med antibakteriella läkemedel för systemiskt bruk.

Rapportering enligt första stycket ska göras på blanketten ”Praktikjournal för veterinär”, ”Praktikjournal för distriktsveterinär” eller genom att använda ett databaserat journalföringssystem som Jordbruksverket har godkänt. Exemplar 1 av praktikjournalen ska skickas in till Jordbruksverket, 826 84 Söderhamn eller, om databaserat journalföringssystem används, skickas in på sätt som Jordbruksverket har godkänt.

Skyldigheter för djurhållare att dokumentera

12 § Djurhållare ska dokumentera följande uppgifter vid behandling av livsmedelsproducerande djur eller djur för pälsproduktion:

1. datum för behandlingen,
2. klockslag för behandlingen om karenstiden är kortare än 24 timmar,
3. djurets identitet,
4. diagnos eller orsak till behandling,
5. läkemedlets namn och dosering,
6. behandlingstidens längd,
7. karenstid,
8. namn på förskrivande veterinär, samt
9. namn på den som har utfört behandlingen.

Vid behandling med homeopatiska läkemedel krävs inte dokumentation enligt punkterna 2, 7, 8 eller 9 i stycket ovan. Namnet på den veterinär som har kontaktats inför användningen ska anges.

Dokumentationen kan göras genom att veterinärens besöksjournal sparas, förutsatt att denna innehåller de begärda uppgifterna. (SJVFS 2015:31).

13 § Den som håller livsmedelsproducerande djur eller djur för pälsproduktion ska dokumentera antalet djur som dör i besättningen, samt anledningen till dödsfallen.

14 § Den som håller livsmedelsproducerande djur eller djur för pälsproduktion ska kunna styrka inköp och innehav av veterinärmedicinska läkemedel under en period av fem år efter att läkemedlet har tillförts det enskilda djuret.

15 § Djurhållarens egen dokumentation enligt 12 och 13 §§, eller veterinärens besöksjournal om den innehåller de begärda uppgifterna, ska sparas i minst fem år och kunna visas upp vid kontroll.

8 KAP. ÖVRIGA BESTÄMMELSER

1 § Länsstyrelsen utövar offentlig kontroll över efterlevnaden av bestämmelserna i denna författning. Såvitt gäller 2–4 och 6 kap. framgår detta av 5 kap. 1 § förordningen (2009:1386) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård och såvitt gäller 5 kap. av 59 § djurskyddsförordningen (1988:539).

2 § Om det finns särskilda skäl kan Jordbruksverket medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Denna författning⁹ träder i kraft den 1 januari 2014, då verkets föreskrifter (SJVFS 2009:85) om operativa ingrepp samt skyldigheter för djurhållare och för personal inom djurens hälso- och sjukvård upphör att gälla.

Denna författning¹⁰ träder i kraft den 1 januari 2016.

1. Denna författning¹¹ träder i kraft den 7 augusti 2017. De allmänna råden ska börja gälla samma dag.
2. Den som före den 31 december 2018 har genomfört en grundkurs i läkemedelshandling, som Jordbruksverket har godkänt enligt äldre föreskrifter och som omfattar korrekt administrationssätt för det aktuella djurslaget, behöver inte gå en grundkurs i läkemedelshandling enligt bilaga 1 till dessa föreskrifter för att få utföra de behandlingar som anges i 4 kap. 10 a § de nya föreskrifterna.

Denna författning¹² träder i kraft den 29 september 2017.

LEIF DENNEBERG

Adrian Vallin
(Enheten för internationella frågor och
djurhälsopersonal)

⁹ SJVFS 2013:41.

¹⁰ SJVFS 2015:31.

¹¹ SJVFS 2017:16.

¹² SJVFS 2017:22.

Bilaga 1

GRUNKURS I LÄKEMEDELSHANTERING

För att en kurs ska kunna tillgodoräknas som en sådan grundkurs i läkemedelshandling som anges i 4 kap. 10 b § dessa föreskrifter och som krävs för att få utföra behandlingar enligt undantag på nivå 2 ska nedan angivna kriterier vara uppfyllda.

Kursledare

Kursens huvudlärare ska vara en veterinär eller djursjukskötare.

Bevis om genomgången kurs

Efter avslutad kurs ska kursanordnaren utfärda ett kursintyg där det framgår att det gäller en grundkurs i läkemedelshandling enligt dessa föreskrifter.

Omfattning

Utbildningen ska omfatta minst 8 timmar.

Utbildningen ska vara inriktad på något av följande djurslag

1. häst,
2. hund och katt, eller
3. övriga djur som hålls för sällskap och hobby.

Den som har gått en utbildning för ett av djurslagen och som vill komplettera sin utbildning med ytterligare ett djurslag behöver endast läsa de moment som är specifika för det ytterligare djurslaget.

Examination

Utbildningen ska avslutas med en examen som visar att kursdeltagaren har förvärvat de kunskaper som anges under rubriken ”Mål” nedan.

Mål

Efter genomgången kurs ska deltagarna ha förvärvat följande kunskaper:

1. Ta blodprov.
2. Administrera läkemedel peroralt, rektalt, intramuskulärt och subcutant samt injektioner av läkemedelsimplantat subcutant. Utbildningar som hålls före den 31 december 2023 ska dessutom innehålla administrering av läkemedel intravenöst samt sättande av permanentkanyl.
3. Koppla i och ur dropp i en redan befintlig permanentkanyl inklusive kontroll av att kanylen ligger rätt. Beräkna dropphastighet för intravenös infusion.

Kursen ska dessutom ge deltagarna kunskaper inom följande områden:

1. Läkemedelshandling, innefattande följande moment:

- a) hur olika preparat ska hanteras,
 - b) skillnaden mellan olika beredningar av samma preparat,
 - c) vikten av datummärkning,
 - d) korrekt hantering för att förhindra smittspridning och kontamination,
 - e) förvaring av obrutna respektive öppnade förpackningar,
 - f) hantering av läkemedelsavfall.
2. Anatomi för aktuellt djurslag med fokus på de delar som behövs för att kunna ge intramuskulära och subcutana injektioner. Utbildningar som hålls före den 31 december 2023 ska dessutom innehålla anatomi med fokus på intravenösa injektioner.
 3. Grundläggande farmakologi, läkemedelsbiverkningar och vävnadsretande preparat. Utbildningar som rör djurslaget häst och som hålls före den 31 december 2023 ska dessutom ta upp sederande läkemedel.
 4. Hantering av djur på ett säkert sätt.
 5. Vårdhygien vid injektioner samt svensk antibiotikapolicy.
 6. Svensk författningskunskap innefattande den lagstiftning som reglerar arbete inom djurens hälso- och sjukvård, inklusive straffbestämmelser.

Djur och övrigt övningsmaterial

Den praktiska delen av utbildningen kan helt eller delvis utföras som arbetsplatsförlagd färdighetsträning under direkt handledning och närvaro av veterinär eller djursjukskötare.

Djur eller modeller av djur ska användas för färdighetsträning. När det gäller träning av injektionsteknik ska olika former av övningsmodeller helst användas. Utrustning som används för hantering av djur samt andra tillbehör ska finnas att tillgå för demonstration och övning. (SJVFS 2017:22).

Bilaga 2

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING I ANESTESI OCH SMÄRTLINDRING

För att en kurs ska kunna tillgodoräknas som en sådan grundläggande utbildning i anestesi och smärtlindring som anges i 4 kap. 10 d § första punkten dessa föreskrifter och som krävs för att få utföra behandlingar enligt undantag på nivå 3 ska nedan angivna kriterier vara uppfyllda.

Kursledare

Kursens huvudlärare ska vara en veterinär.

Bevis om genomgången kurs

Efter avslutad kurs ska kursanordnaren utfärda ett kursintyg där det framgår att det gäller en grundläggande utbildning i anestesi och smärtlindring enligt dessa föreskrifter.

Omfattning

Utbildningen ska vara på eftergymnasial nivå och omfatta minst 80 timmar.

Utbildningen ska vara inriktad på något av följande djurslag

1. hund och katt, eller
2. övriga djur som hålls för sällskap och hobby, dock inte häst.

Den som har gått en utbildning för ett av djurslagen och som vill komplettera sin utbildning med ytterligare ett djurslag behöver endast läsa de moment som är specifika för det ytterligare djurslaget.

Examination

Utbildningen ska avslutas med en examen som visar att kursdeltagaren har förvärvat de kunskaper som anges under rubriken ”Mål” nedan.

Mål

Efter genomgången kurs ska deltagarna ha förvärvat följande kunskaper:

1. Kontroll av anesthesiapparat.
2. Premedicinering.
3. Induktion av narkos.
4. Intubering och extubering.
5. Uppkoppling mot anesthesiapparat.
6. Övervakning av narkos.
7. Föra anestesijournal.

SJVFS 2017:22

Kursen ska dessutom ge deltagarna kunskaper inom följande områden:

1. Anatomi och fysiologi i samband med anestesi och smärtlindring.
2. Farmakologi för preparat som används i samband med anestesi och smärtlindring inklusive biverkningar av dessa preparat.
3. Läkemedelshantering av preparat som rör anestesi och smärtlindring inklusive hantering av narkotikaklassade preparat.
4. Vårdhygien med inriktning på operation.
5. Vanliga komplikationer under och efter anestesi
 - a) vilka komplikationer som kan uppstå,
 - b) hur man kan förebygga att de uppstår, samt
 - c) hur man ska agera om de uppstår.I detta moment ska fallstudier ingå.
6. Författningskunskap om arbete inom djurens hälso- och sjukvård inklusive straffbestämmelser.

Djur och övrigt övningsmaterial

Den praktiska delen av utbildningen kan helt eller delvis utföras som arbetsplatsförlagd färdighetsträning under direkt handledning och närvaro av veterinär eller djursjukskötare. (SJVFS 2017:16).

Bilaga 3

KRITERIER FÖR KURS I VACCINATION OCH LÄKEMEDELS- HANTERING

För att en kurs ska kunna tillgodoräknas som en sådan kurs som anges i 4 kap. 19 och 20 §§ dessa föreskrifter ska nedan angivna kriterier vara uppfyllda. Att kursen motsvarar kraven ska framgå av kursintyget. Den som har gått kursen ska kunna visa upp kursintyget på förfrågan från den veterinär som tillhandahåller läkemedel eller för kontrollmyndighet.

Kursledare

Kursens huvudlärare ska vara en veterinär med stor kunskap om det aktuella djurslaget och den aktuella produktionsformen. Kursledaren ska ha god kännedom om reglerna för läkemedelsanvändning i Sverige.

Omfattning

Utbildningen ska omfatta minst fyra timmar.

Bevis om genomgången kurs

Efter avslutad kurs ska kursanordnaren utfärda ett kursintyg.

Mål

Efter genomgången kurs ska deltagarna ha förvärvat följande kunskaper:

1. administrationssätt för vaccin på det aktuella djurslaget,
2. generella bestämmelser för läkemedelsanvändning,
3. grundläggande kunskaper om djurslagets anatomi och kroppsfunktioner,
4. hantering av djur inför, under och efter vaccination,
5. biverkningar av vaccination,
6. rests substanser och karenstider,
7. arbetsmiljörisker vid hantering av djur och läkemedel, samt
8. journalföring.

Djur och övrigt övningsmaterial

Djur eller modeller av djur ska användas för färdighetsträning. När det gäller träning av injektionsteknik ska olika former av övningsmodeller helst användas. Utrustning som används för hantering av djur samt andra tillbehör ska finnas att tillgå för demonstration och övning. (SJVFS 2015:31).

Bilaga 4

KRITERIER FÖR UTBILDNING I VILLKORAD LÄKEMEDELSANVÄNDNING FÖR PERSONAL I MJÖLKPRODUCERANDE NÖTKREATURSBESÄTTNINGAR

För att en utbildning ska kunna tillgodoräknas som en sådan utbildning som anges i 5 kap. 8 § i dessa föreskrifter ska nedan angivna kriterier vara uppfyllda. Kriterierna behöver inte uppfyllas vid ett och samma kurstillfälle, men krav på kursledare, examination och kursintyg ska vara uppfyllt vid varje enskild del av utbildningen.

Kursledare

Kursens huvudlärare ska vara en veterinär med stor kunskap om det aktuella djurslaget och den aktuella produktionsformen. Kursledaren eller kursledarna ska ha mycket god kännedom om reglerna för läkemedelsanvändning i Sverige.

Omfattning

Den teoretiska delen av utbildningen ska omfatta minst tio timmar. Utöver den teoretiska utbildningen ska även vissa praktiska moment tillkomma, som beskrivs nedan. Dessa kan hållas samtidigt eller vid senare tillfälle, men kan med fördel hållas i besättningen.

Examination

Kursen ska avslutas med en eller flera examinationer, där deltagarna kan få betygen godkänt (G) eller underkänt (U).

Bevis om genomgången kurs

Efter godkänd examination ska kursanordnaren utfärda ett kursintyg. Att utbildningen och kursledaren motsvarar kriterierna ska framgå av kursintyget, som vid förfrågan ska visas upp för den veterinär som tillhandahåller läkemedel eller för en kontrollmyndighet. Om delar av kursen eller examinationen har hållits vid olika tillfällen ska kursanordnaren när samtliga moment är avklarade med godkänt resultat skriva ett sammanfattande kursintyg där tillfällen för de olika delarna framgår.

Mål

Efter genomgången kurs ska deltagarna ha förvärvat följande kunskaper:

1. kunskap om bestämmelser för läkemedelsanvändning,
2. kunskap om villkorad läkemedelsanvändning, syfte och mål,
3. grundläggande kunskaper om djurslagets anatomi och kroppsfunktioner,
4. symtom och symtombilder för vanliga hälsostörningar,
5. goda kunskaper om provtagning samt hantering av prov,
6. hantering av sjuka djur inför, under och efter behandling,
7. biverkningar av läkemedel och resistens hos smittämnen,

8. rests substanser och karenstider,
9. arbetsmiljörisker vid hantering av djur och läkemedel, samt
10. journalföring.

Ett mer detaljerat kursinnehåll följer nedan, se ”Kursens innehåll”.

Vidareutbildning

Den som ska behandla mjölkproducerande nötkreatur med läkemedel vid villkorad läkemedelsanvändning måste genomgå en vidareutbildning om minst tre timmar vartannat år. Vid detta kurstillfälle ska gås igenom den villkorade läkemedelsanvändningen och hur den tillämpas i den aktuella besättningen. Kursledaren ska dessutom titta noggrant på besättningens djurhälsa och gå igenom nyheter i lagstiftning, läkemedel och behandlingsprinciper. Kursledaren ska vara en veterinär med särskilda kunskaper om mjölkproducerande nötkreatur samt förebyggande djurhälsoarbete.

Efter genomgången vidareutbildning ska kursanordnaren utfärda ett kursintyg. Att utbildningen och kursledaren motsvarar kriterierna ska framgå av kursintyget, som vid förfrågan ska visas upp för den veterinär som tillhandahåller läkemedel eller för en kontrollmyndighet.

Djur och övrigt övningsmaterial

Djur eller modeller av djur ska användas för färdighetsträning för att möjliggöra övning i nödvändig omfattning. När det gäller träning av injektionsteknik ska olika former av övningsmodeller användas. Utrustning som används för hantering av djur samt andra tillbehör ska finnas att tillgå för demonstration och övning.

Kursens innehåll

1. Lagstiftning

Kursen ska innehålla en genomgång av relevanta delar av lagstiftning på området. Vidare ska det göras en mer detaljerad genomgång av de föreskrifter som reglerar förutsättningarna för villkorad läkemedelsanvändning: djurskyddslagen (1988:534), lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård, Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2013:41) om skyldigheter för djurhållare och personal inom djurens hälso- och sjukvård samt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2013:42) om läkemedel och läkemedelsanvändning.

Jordbruksverkets, Livsmedelsverkets, Läkemedelsverkets och länsstyrelsernas roll inom kontroll och tillsynsverksamhet när det gäller läkemedelsanvändning ska belysas.

2. Villkorad läkemedelsanvändning

Kursen ska innehålla information om vad villkorad läkemedelsanvändning innebär och hur den villkorade läkemedelsanvändningen är tänkt att leda till effektivt förebyggande djurhälsoarbete i ökad omfattning. Kursledaren ska även gå igenom djurhållarens, besättningspersonalens, veterinärens och länsstyrelsens roller och befogenheter.

Kursdeltagarna ska få kännedom om vad som gäller avseende gällande överenskommelser och kontrakt, djurskyddsdeklarationen, dess juridiska status och dess betydelse för lantbrukaren samt regler och principer för korrekt journalföring.

3. Anatomi och fysiologi

Kursen ska innehålla en genomgång av den anatomiska uppbyggnaden av nötkreaturens digestionsorgan, andningsapparat, rörelseapparat inklusive klövar, ben, leder samt juver på den nivå som är relevant för att kursdeltagarna ska kunna förstå och tolka symtombilder. Kursen ska vidare innehålla information av betydelse för behandling av de aktuella symtombilderna.

Kursen ska också innehålla en genomgång av nötkreaturens viktigaste fysiologiska reaktioner vid sjukdom och under påverkan av stress. Kursen ska även innehålla information om kons livscykel i modern mjölkproduktion, betydelsen av optimal skötsel och miljö för sjukdomsuppkomst och återhämtning.

4. Symtom och symtombilder

Kursdeltagarna ska få information om normalvärden för kroppstemperatur, andningsfrekvens och kroppshållning hos nötkreatur i olika åldrar och livsfaser. Kursen ska vidare innehålla information om riktlinjer för hur en fungerande djurövervakning kan organiseras samt typiska symtombilder vid klinisk sjukdom för vilka villkorad läkemedelsanvändning kan komma ifråga. Praktiska exempel på både normalvariationer och sjukliga tillstånd bör visas och bedömas.

5. Provtagning och hantering av prov

Kursdeltagarna ska få god kännedom om de provtagningar som kan komma att krävas, och de ska träna praktiskt på att ta ett mjölkprov med aseptisk teknik. De ska få god kunskap om vad som krävs av förvaring och transport av mjölkprov för att få tillförlitliga provsvar.

6. Hantering av sjuka djur, behandlingar

Kursdeltagarna ska få god kännedom om hur sjuka djur bör hanteras generellt och dessutom specifika åtgärder som bör vidtas för specifika sjukdomar. Kursen ska även innehålla information om understödjande behandlingsformer vid olika sjukdomsyttningar samt hur människor och friska djur ska skyddas från de mindre friska genom grupperings- och hygienåtgärder. En diskussion ska hållas om när avlivning bör ske och hur beredskap för detta ska finnas på gårdarna, och även vikten av att endast personer med reell kompetens utför avlivningar.

7. Läkemedelskunskap

Kursen ska innehålla information om de läkemedelssubstanser som kan komma i fråga vid villkorad läkemedelsanvändning och de tillåtna indikationerna. Effekt, biverkningar och karenstider ska beröras.

Kursdeltagarna ska också få allmän information om hur läkemedel ska hanteras vid lagerhållning, förvaring av öppnade förpackningar, märkning, hållbarhet, hantering av rester och avfall samt läkemedels känslighet för temperatur, sol och fuktighet.

Kursen ska vidare innehålla information om användningen av läkemedel såsom dosering, administrationssätt, risker och skyddsupplysningar. Informationen kan innefatta såväl generella principer som särskilda saker att beakta för specifika läkemedel.

Härutöver ska kursen även innehålla information om regler för kadaverhantering, läkemedelsrester och miljöeffekter av läkemedel. Även läkemedelsrester i livsmedel och kopplingen till dosering samt skillnaden mellan gränsvärde och karenstid ska beröras.

8. Biverkningar och antibiotika-/anthelmentika-resistens

Förmedling av kunskap om de problem som kan uppstå vid läkemedelsanvändning vid feldosering, förväxling av preparat, allergier hos patienter och användare eller biverkningar vid normal användning.

Kursdeltagarna ska också få information om antibiotikaresistens, dess konsekvenser idag och i framtiden samt hur resistensutveckling kan motverkas genom säker hantering i det dagliga arbetet. Kursen ska också innehålla information om samhällets uppfattning om villkorad läkemedelsanvändning och de risker för resistensutveckling som systemet kan medföra.

9. Examen

För att kursdeltagarna ska få tillgodoräkna sig utbildningen som en sådan kurs som anges i 5 kap. 8 § dessa föreskrifter ska han eller hon ha godkänts på ett skriftligt prov som speglar alla ingående delar av utbildningen, alternativt flera prov som tillsammans speglar hela utbildningen. Om en kursdeltagare har särskilda skäl för att inte genomgå skriftlig examination får han eller hon, efter beslut av kursledaren, i stället genomgå muntlig examination. (SJVFS 2015:31).